

Ντ' Ύσώ και Γκαού : «Βαθειές είναι οι ρίζες». Θέατρο Κοτοπούλη.

Γερό μαστίγωμα κατάμουτρα στη σημερινή «πολιτισμένη» ανθρωπότητα, είναι το έργο αυτό. Είναι το δράμα της φυλής των νέγκρων στο νότιο τμήμα των Ένωμένων Πολιτειών. Έπειτ' από τούτων χρόνων πόλεμο που έγινε, καθώς από παντού άκουγότανε, για τις ελευθερίες των λαών, ο έθνικός ήρωας μαύρος ύπολοχαγός Τζάρλυ Μπρέτ είναι πάντα κάτι ανάμεσα στον άνθρωπο και το σκυλί που το κλωτσάνε· γίνεται διευθυντής στο σχολείο των νέγκρων, μά σκάνδαλο ξεσπάει σάν τολμάει νά μπει στη διδασκαλία απ' την κεντρική πόρτα, ή νά ταξιδέψει σέ κανονικό θαγόνι σιδηροδρόμου κι' όχι σέ ειδικό, κατάλληλο για τους μισομένους έγχρωμους, πρέπει νά πάει κάποιος λευκός στο σταθμό νά πάρει αδειτήριο τάχα για τόν εαυτό του. Τό χέρι, ο λευκός δέν τού τό δίνει· δέν έχει τό δικαίωμα νά κάτσει μπρός στη φανίλια των λευκών, που τόν έχει αναθρέψει· αν άνασαινει, αυτό γίνεται με την άδειά τους, γιατί μπορούνε και νά τόν λυντσάρουνε. Αν τολμήσει νά κάνει πράξη που για λευκό δέ θάχε σημασία· κι' όταν ο άριστοκράτης γερουσιαστής που τόν είδε νά μεγαλώνει στο σπίτι του, οδηγημένος απ' τό φιλετικό μίσος, τόν κατηγορήσει— αυτόν, τόν έθνικο ήρωα, τόν πνευματικό ήγέτη των νέγκρων και διευθυντή της σχολής τους— πώς τού κλεψε ένα παλιό ρολόϊ, πρόθυμα ή άστονομία τόν ρίχνει κατά γής χτυπώντας τον· ζητάνε οι λευκοί τήν άφορμή, και τήν πιο έξωφρενική, νά χτυπήσουνε· δέ χρειάζεται αιτία, ούτε απόδειξη. Νά ποιά άπίστευτη κατάσταση ξετυλίγεται μπρός στα μάτια μας. Μά τό έργο τελειώνει με νότα αισιοδοξίας. Ο έρωτας είναι τό πρώτο σημείο επαφής ανάμεσα σέ μαύρους και άσπρους· ή λευκή κοπέλα, ή κόρη τού γερουσιαστή, που τόν αγάπησε, στέκεται πλάι του· πρόθυμη είναι νά γίνει γυναίκα του· και σιγά—σιγά πολλές γυναίκες και πολλοί άντρες θά σταθούνε πλάι του και πλάι στους ανθρώπους της φυλής του, όσούτου ο τοίχος γκρεμιστεί.

Οι δύο συγγραφείς ντ' Ύσώ και Γκαού έδωσαν τό «κατήγορόν» τούτο με πολλήν ά-

πλότητα κι' ανθρώπινο τόνο. Ήταν ένα τίμιο έργο, τίμια γραμμένο, σέ τόνο συγκρατημένο, δίχως μελοδραματισμούς και πολύχρωμα κινήματα, γι' αυτό και μάς συγκίνησε.

Ο κ. Κατράκης στον κεντρικό ρόλο τού νέγκρου ύπολοχαγού δικαίως τις προσδοκίες μας· με ειλικρίνεια, ζωντανή έκφραση κι' απλότητα απόδωσε τόν τύπο του, με καλό πλάσιμο λόγου και κίνησης. Η σκηνοθεσία όμως τού κ. Μουζενίδη δέ μπόρεσε νά ένώσει τήν παράσταση σ' οργανωμένο σύνολο· είδαμε άτομικές προσπάθειες, όχι όμως και τό δέσιμο ανάμεσά τους, που θά δώσει τή συνολική άρμονία και θά δείξει ότι άκολουθήθηκε έλλογα κι' εύσυνείδητα μία όρισμένη γραμμή για ένα όρισμένο αποτέλεσμα.

Άνετο, απλό και καλά άρχιτεκτονημένο τό σκηνικό τού κ. Στεφανέλλη.